לב א ב מיי' פ"י מהל' תרומות הל' ג:
לג ג ד מיי' פ"ד מהל' ביאת מקדש הל' ז ופ"ד מהלכות קרבן פסח הלכה ג:

ואוכלת בניני תרומה? בתרומה דרבנן. ת"ש: אכל תרומה טמאה משלם חולין טהורים, שילם חולין טמאים: סומכוס אומר משום ר' מאיר בשוגג תשלומיו תשלומין, במזיד אין תשלומיו תשלומין, וחכמים אומרים אחד זה ואחד זה תשלומיו תשלומין וחוזר ומשלם חולין טהורין. והוינן בה: במזיד אין תשלומיו תשלומין? תבא עליו ברכה דאכל מידי דלא קחזי ליה בימי טומאתו וקא משלם מידי דקחזי ליה בימי טומאתו! ואמר רבא ואמרי לה כדי: חסורי מיחסרא והכי קתני: אכל תרומה טמאה משלם כל דהו, אכל תרומה טהורה משלם חולין טהורין, שילם חולין טמאים: סומכוס אומר משום ר' מאיר בשוגג תשלומיו תשלומין, במזיד אין תשלומיו תשלומין, וחכ"א בין בשוגג בין במזיד תשלומיו תשלומין וחוזר ומשלם חולין טהורין. והא הכא דמדאורייתא תשלומי מעליא הוי, דאי מקדש בהו כהן אשה תפסו לה קידושי, ואמור רבנן אין תשלומיו תשלומין, וקשרינן אשת איש לעלמא! מאי אין תשלומיו תשלומין דקאמר רבי מאיר דבעי למיהדר שלומי חולין טהורין, אי הכי סומכוס היינו רבנן? אמר רב אחא בריה דרב איקא: קנסו שוגג אטו מזיד איכא בינייהו. ת"ש: דם שנטמא וזרקו בשוגג הורצה, במזיד לא הורצה. והא הכא דמדאורייתא ארצויי מרצה, דתניא: על מה הציץ מרצה? על הדם ועל הבשר ועל החלב שנטמא, בין בשוגג בין במזיד, בין באונס בין ברצון, בין ביחיד בין בצבור, ואמרי רבנן לא הורצה, וקא הדר מעייל חולין לעזרה! אמר רבי יוסי בר חנינא: מאי לא הורצה דקאמר? להתיר בשר באכילה, אבל בעלים נתכפרו. בו סוף קמתעקרא אכילת בשר, וכתיב ואכלו אותם אשר כפר בהם, מלמד שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים! א"ל שב ואל תעשה שאני. אמר

רש"י

אכל תרומה · בשוגג: משלם חולין טהורים · דכתיב (ויקרא כב) ונתן לכהן את הקדש דבר הראוי להיות קדש בפרק כל שעה (פסחים לב:): בשוגג תשלומיו תשלומין · אם בשוגג שילם טמאים, כסבור טהורים הם: במזיד אין תשלומיו תשלומין · דקנסינן ליה: תבא עליו ברכה כו' · אמאי קנסת ליה מאי מזיד יש כאן תורה אור אע"פ שיודע שהן טמאים נתכוון הוא לתשלומין הגונים: דאכל מיניה וכו' · ואע"ג דתשלומין נעשים תרומה ולא חזו ליה בימי טומאה הא מיהא לתשלומין מעליא איכון: תרומה טמאה לא חזיא לאכילה · כהן טהור קאי עלה בעשה בפ' הערל (לעיל עג:) א] וכהן טמא קאי עלה במיתה *דלא חלק הכתוב לגבי טומאת הגוף בין קדשים טהורים לקדשים טמאים: כל דהו · ואפי' חולין טמאים: (א) והכא דמדאורייתא תשלומין מעליא נינהו · דחולין טמאים נמי ראויין להיות קדש כדרבי אילעי לעיל (דף פט:): ואמור רבנן אין תשלומיו תשלומין כו' · מדר' מאיר קמותיב: קנסו שוגג אטו מזיד איכא בינייהו · לרבי מאיר בשוגג תשלומיו תשלומין ולא בעי לשלומי (ב) [לאו] טהורים ואתו רבנן למימר בין בשוגג בין במזיד בעי מיהדר תשלומין: אבל בעלים נתכפרו · ולא בעי לאתויי קרבן אחרינא: שב ואל תעשה · לאו עקירה היא כגון אכילת בשר עשה היא ואמור רבנן שב ואל תאכל - לאו עקירה בידים הוא אלא ממילא היא מיעקרא אבל תרומה דקאמר ינא עשה ולא כלום ומפקת לה לחולין עקירה ממש היא: אמר

תוספות

לכהן גדול דהתם רבנן הוא דקנסוה דלא יפר אבל אלמנה לכהן גדול כי היכי דלא קנסוה בכתובתה דהא יש לה כתובה כדאמר לעיל (דף פה:) ה"נ לא קנסוה בהפרת נדריה:

ואוכלת בניגו תרומה בתרומה דרבנן · ולא בעי לאוקומי אפי' בתרומה דאורייתא ומשום דקטן אוכל נבילות הוא דהא בעיא היא בפ' חרש (לקמן קיג: וקידי' ושם) אי בית דין מצווין להפרישו או לא ולא איפשיטא ועוד דאוכלת בניגו משמע דאפי' כי גדלה אוכלת מכח זה אע"פ שעדיין לא בעל:

אכל תרומה טמאה משלם כו' · בתרומה לא שייך לפוטרו משום דקם ליה בדרבה מיניה אפילו לאביי דאית ליה (בכתובות דף ל:) אליבא דר' נחוניא בן הקנה דאפילו במיתה בידי שמים הוא עושה כמיתה בידי אדם לתשלומין דשאני תרומה דגלי קרא בהדיא ויסף חמישיתו עליו ועוד א"ר יצחק דתשלומין דתרומה לכפרה קאתו ולא שייך קם ליה בדרבה מיניה כדאמר במסכת תרומות (פ"ו משנה ד) שאפי' אם רצה הכהן למחול אינו יכול למחול ואפי' אכל תרומה משל עצמו מפריש קרן הראוי להיות קדש לעצמו וכן משמע בפרק כל שעה (פסחים לב: ושם) דלרבי יוסי דשרי חמץ בפסח בהנאה דהאוכל תרומת חמץ בפסח במזיד פטור מן התשלומין לרבי נחוניא בן הקנה אבל בשוגג חייב אע"ג דלא גלי קרא בכרת אלא משום דבשוגג אתו תשלומין לכפרה ואפשר דאם אכל תרומה במזיד שיפטור לרבי נחוניא בן הקנה משום דבמזיד לא אתו לכפרה שהרי הכהן יכול למחול כדתנן במסכת תרומות (פ"ו מ"א) א"נ מיחייב משום דמדאגבהה קנייה כדאמר בהלו נערות (כתובות דף לא: ושם): **בשוגג** תשלומיו תשלומין כו' · אין לפרש האי שוגג ומזיד אאכילה קאי כדפירש ריב"ן אבל התשלומין הם במזיד דאם כן במזיד אמאי אין התשלומין תשלומין דאפילו סובין יכול לשלם דתשלומין אין נעשין קדש אלא נראה לר"י בשוגג ומזיד אתשלומין קאי כדפירש בקונטרס וההיא דקאמר והוינן בה במזיד אין תשלומיו תשלומין תבא עליו ברכה כו' אע"ג דכי משלם חולין טמאים נעשין תרומה טמאה מכל מקום תבא עליו ברכה דנפסד הוא שמשלם יותר ממה שהפסיד לכהן: **חסורי** מיחסרא כו' אכל תרומה טהורה כו' · וא"ת אי לפי דמים משלם כשמשלם כאן חולין טמאין אמאי תשלומיו תשלומין והלא הן נעשין תרומה טמאה ואינם שוים כתרומה טהורה שאכל ויש לומר דמשלם חולין טמאים כל כך דכשנעשין תרומה טמאה יהיו שוים להסקה כתרומה טהורה שאכל ומכל מקום קנסינן ליה כשמשלם במזיד אע"פ ששוים כדמי תרומה משום דמשלם מידי דלא קפיץ עליה זבינא: **א"ל** כהן ומקדש אשה כו'. וא"ת ולמה אינו מדקדק דמדאורייתא תשלומיו תשלומין ונעשית תרומה וקאמרי רבנן דאין תשלומין והוי חולין ושריין לזרים ואמר ר"י דהוה מצי למימר דאין תשלומיו תשלומין דקאמר היינו לגבי הא דהדר למרייהו ולעולם תרומה הוו וא"ת ומאי מדקדק מקידושין דלמא היינו משום דהפקר ב"ד היה הפקר כדאמר לעיל (דף פט:) ואמר ר"י דהכא אי שייך לומר כן דמה פשע כהן שיש לנו להפקיר ממונו: **והא** הכא דמדאורייתא ארצויי מרצה דתנן על מה הציץ מרצה כו' · תימה דבהקומץ רבה (מנחות כה:) ובכילד צולין (פסחים פ: ושם) פריך להו אהדדי ומשני רבינא ורב שילא חד אמר טומאה בין בשוגג בין במזיד זריקתו בשוגג הורצה במזיד לא הורצה וחד אמר איפכא והכא משמע דחדא מתניתין איירי מדאורייתא וחדא מדרבנן ואומר ר"י דהתם לא מצי לשנויי דהך דקתני בין במזיד בין בשוגג היינו מדאורייתא אבל מדרבנן במזיד לא הורצה דמשמע כיון דקתני סתמא דפסק הלכה אתא לאשמועינן דבין בשוגג בין במזיד מרצה אפילו מדרבנן והכא מוכח נמי שפיר דמאחר דקתני דציץ מרצה בין בשוגג בין במזיד אטומאה או אזריקה למאי כדאית ליה ולמר כדאית ליה מדאורייתא ליכא לפלוגי ומרצה בתרוייהו בין בשוגג בין במזיד ונראה לר"י דבהא סברא פליגי דמר סבר דבטומאה איכא למיקנס טפי במזיד דהוי אתחלתא דפסולה ולא עביד נמי מלוה בשעה שמטמא ומר סבר בזריקה שייך למיקנס טפי שמקריב דבר טמא לגבוה וזילא מילתא טפי:

ועל הבשר · למאן דאמר (פסחים עז·) יש דם אע"פ שאין בשר נפקא מינה במה שהציץ מרצה על הבשר דמשוי ליה כי טהור למיקבעי' בפיגול ולאפוקיה מידי מעילה כדמפרש בפ' כילד צולין (שם עח· ושם) אבל להתיר בשר באכילה לא מהני ריצוי ציץ כדמוכח התם: **בין** ביחיד בין בצבור · כמאן דאמר טומאה דחויה בצבור (אלא) *דלמאן דאמר הותרה בצבור לא בעי ציץ לרצויי כדמוכח בכילד צולין (שם) כולהו

[ביומא ז: תוס' ד"ה שנטמא בין בשוגג כו' ודע דכתו' פרק האשה רבה כתבו אהך ברייתא דהציץ כו']